

Verslag opiniërende bespreking gewasbeschermingsmiddelen, grondgebruik en teeltondersteunende voorzieningen

De inbreng van de meesprekers Frank van de Broek, Rob van Cleef, Bernd Derks en Charlotte Meiland is bijgevoegd.

De fractie van Progressief Bernheze ziet twee parallel lopende zaken. De transitie van het buitengebied waarin ondernemers in rap tempo ontwikkelingen doormaken op hun bedrijf. Aan de andere kant zien we ook grote delen van de gemeente oranje kleuren als gevolg van het intensieve gebruik van chemische middelen. De fractie wil een aantal zaken meegeven. De notitie benoemt de mogelijkheid om met algemene regels het gebruik van GBM te beperken, bijvoorbeeld met spuitvrije zones. Maar in de concrete voorstellen wordt geschreven dat geen algemene regels worden gesteld. Dat vindt de fractie juist wel doeltreffend. Dat zou ook aansluiten bij de doelen op het gebied van waterkwaliteit.

M.b.t. het per definitie verbieden van TOV in het beekdal en peelhorstlandschap vindt de fractie dat duurzame en biologische ondernemingen wel de kans moeten hebben om voort te blijven bestaan. Ondernemers moeten de kans krijgen om mee te gaan in de transitie. Daar hoort een ja, mits houding bij waarin duurzame alternatieven een kans krijgen. Een gezonde leefomgeving is topprioriteit. Dat kan samengaan met ondernemen. De fractie is daarom geen voorstander van nieuwe plek voor intensieve sierteelt, maar inzet op natuur inclusieve landbouw. De fractie wil in de beleidsregels terugzien dat de gemeente inzet op forse reductie van pesticiden gebruik.

De fractie van het CDA benadrukt dat op basis van feiten beleidskeuzes moeten worden gemaakt. Gezondheid is daarin een belangrijk aspect. Er is nog geen overleg geweest met partners, de fractie vraagt hier aandacht voor. De fractie vraagt of de wethouder in wil gaan op de partijen die hebben aangeboden mee te denken over dit onderwerp. De motie 'reguleren sierteelt en andere teelten' verzoekt om aan te sluiten bij landelijk en provinciaal beleid. De notitie die nu voorligt gaat ook in op wat de gemeente zelf kan doen. Is de wethouder op de hoogte van de themabijeenkomst bij de provincie? De fractie geeft aan dat er geen voorkeur is voor bovenwettelijke regels. Daarnaast ziet de fractie financiële risico's voor de gemeente als beperkingen worden gesteld. De fractie wil inzicht in de risico's. M.b.t. de spuitzonering van 50 meter rondom kwetsbare objecten wil de fractie inzicht in welke ontwikkelingen daar zijn.

De fractie van Lokaal ziet de opgave op het gebied van gezondheid en onderstreept deze. Als er wettelijke normen zijn op het gebied van bodem en water dan wil de fractie daar inzicht in. De fractie wil zien waar welke inzet gepleegd wordt om deze doelen te bereiken en waar versnelling nodig is. Daarnaast vraagt de fractie aandacht voor maatwerk. Elke ondernemer vliegt het anders aan.

De fractie van ONS Bernheze signaleert dat doelen uit de omgevingsvisie onder druk staan, met name op het gebied van een gezonder milieu. Zijn de spuitvrije zones van 50 meter nog wel van deze tijd? Het grondgebruik wordt intensiever. Ondernemers werken hier op verschillende manieren aan. Sommigen minimaliseren het gebruik van GBM, anderen gebruiken middelen nog steeds intensief. Burgers maken zich zorgen over de gezondheidseffecten. De fractie vraagt zich af of er niet een minimale afstand tot kwetsbare locaties ingesteld moet worden zoals wonen, natuur, kinderdagverblijf. Zij denkt aan een minimale afstand van 250 meter, mede omdat middelen door de wind afgezet worden. Daarnaast vraagt de fractie aandacht voor de landelijke en provinciale discussie over sierteelt.

De fractie van de SP kijkt positief naar de notitie. Er is veel beweging in de sector als het gaat om GBM. Maar het gebruik blijft hoog, met name in de bollenteelt. Het kan op andere manieren, die manieren moeten we koesteren. GBM zijn gunstig voor gewassen, maar minder gunstig voor mensen en dieren. We moeten voorzichtig zijn om oorzaken en gevolgen aan elkaar te verbinden, maar er moet wel met voorzorg gehandeld worden. Eind november vindt ook een discussie hierover plaats in Provinciale Staten. De fractie ziet dat de sector op de goede weg is. M.b.t. TOV heeft de fractie bedenkingen bij het uitbreiden daarvan. Landschappelijke inpassing is hierbij belangrijk. Maatwerk moet toegepast worden daar waar mogelijk.

De fractie van D66 geeft aan dat er veel belangen meespelen. De fractie vraagt zich af of de sector al betrokken is. De aandacht moet gaan naar bestaande bedrijven, niet naar bedrijven van buiten de gemeente die hiernaartoe komen. Bestaand gebruik zou niet belemmerd moeten worden. Gezondheid is belangrijk en nemen we mee in alle plannen. Dat kan botsen met het gebruik van GBM. Daarom zou er ingezet moeten worden op het reguleren van middelen in plaats van teelten. Lastig is dat de controle hiervan niet ligt bij de gemeente maar bij de NVWA. We hebben regels, bijv. de spuitzonering, maar wie controleert en handhaaft dit? Wat wel en niet wenselijk is, is afhankelijk van het gebied. Niet alles kan overal. De fractie is kritisch over het aspect dat de kwaliteit van de leefomgeving vergroot moet worden bij de realisatie van TOV. De fractie wil aansluiten bij de gemeenten om ons heen. De regels hoeven niet strenger te zijn, maar ook niet minder streng. Ook al zijn GBM goedgekeurde stoffen, het blijven gifstoffen die altijd gevolgen hebben voor biodiversiteit en gezondheid. De fractie vraagt aandacht voor het betrekken van de sector.

De fractie van de VVD vraagt of er overleg met de sector is gevoerd. Maatwerk moet mogelijk zijn, als bedrijven met andere aanpakken de doelen ook kunnen realiseren. M.b.t. TOV ziet de fractie geen problemen. De fractie is geen voorstander van bovenwettelijke regelgeving.

Wethouder Daandels geeft aan dat het een startnotitie is. De sector wordt nog meegenomen bij de verdere uitwerking. Gezondheid en waterkwaliteit zijn belangrijke aspecten. De wethouder geeft aan dat de gemeente niet bij machte is om bepaalde middelen te verbieden. Ondernemers zullen niet beperkt worden in hun bestaande bedrijfsvoering. Maar in de toekomst kan wel gekeken worden of een bepaalde teelt nog wel op de juiste plek plaatsvindt, in overleg met de ondernemer.

De fractie van Professief Bernheze vraagt of er mogelijkheden zijn om beperkingen op het gebruik van middelen te stellen.

Wethouder Daandels geeft aan dat middelen niet verboden kunnen worden door de gemeente maar de gemeente kan wel andere maatregelen nemen zoals maatwerk, een vergunningensysteem of afspraken met de sector/ondernemers. Daarnaast is er contact met de provincie over het actieplan GBM dat door de provincie gemaakt wordt. Er zijn ook andere instrumenten, zo heeft het college onlangs besloten om €100.000 ter beschikking te stellen voor het ondersteunen van innovaties in de sector. We nemen de tijd om een goed beleid te maken samen met de raad en de sector, de verwachting is dat er eind 2026 een vervolg ligt.

Mevrouw Meiland licht toe dat in de bollenteelt sprake is van wisselteelt, niet elk gewas wordt elk jaar op hetzelfde perceel geteeld. Er worden diverse gezondheidsonderzoeken uitgevoerd waarvan we nog wachten op de uitkomst. Als elke gemeente een eigen beleid vaststelt wordt het voor ondernemers lastig om te investeren. Er wordt in het land veel gewerkt met convenanten tussen telers, gemeente en milieuorganisaties.

Wethouder Daandels benadrukt dat hij graag samen met de sector, andere partijen en de gemeenteraad wil werken aan een vervolg van het beleid.

De fractie van D66 benadrukt nogmaals dat het afstandscriterium van 50 meter goed gehandhaafd moet worden.

De fractie van Lokaal vraagt zich af of als het nog zo lang gaat duren, we niet ingehaald worden door landelijk en provinciaal beleid. De fractie vraagt om een themabijeenkomst voor een nadere toelichting.

De fractie van ONS Bernheze stelt dat de commissie anders denkt over de richtinggevende uitspraken dan in de notitie verwoord is.